

# DOSTIŽNI NOVAC U ULOZI MEHANIZMA PRANJA NOVCA

Autor : Dr Nenad Kaluđerović

# Tematska celina

- Bavi se ulogom dostižnog novca u njenim fazama, gde se manifestuje i to po učesnicima, sa ciljem kako bi se dokazalo postojanje mogućnosti detektovanja svih operacija pranja novca po njenim događajima
- **Težište ovog rada počiva** na postavljanju načina dokazivanja postojanja pranja novca u njenoj **izvornoj fazi** kada i **gde nastaje** pranje novca i **šta čini dostižni novac**.

# DOSTIŽNI NOVAC

- **UPOTREBA TERMINA “DOSTIŽNOST”**  
**OPIŠAN KAO PRIDEV KOM SE UVEK TEŽILO DOĆI.**
  - **ZA UČESNIKA** U PRANJU NOVCA JE **CILJ,**
  - **ZA LEGISLATIVU** VISINU KOJU TREBA **KONTROLISATI,**
  - **ZA ORGANIZATORA** JE RASPOLOŽIVI **OBLIK , A**
  - **ZA LOKACIJU** JE **NOVČANA MASA.**

## GRAĐA KOJOM SE SLUŽIMO U ISTRAŽIVANJU:

- **Slučajevi koji su karakteristični za dešavanje u tranziciji privrede RS.,**
- **Opis ambijenta poslovanja koja je karakterističan za ekonomsku dezorijentaciju od 1990-1996 godine i njeno ponovno uspostavljanje kroz tzv ekonomsku orijenaciju OD 2000 pa nadalje,**
- **Su određeni privredni subjekti koji su okarakterisani za peračka preduzeća,**
- **Vezana je za pojavu fantomskih preduzeća na više od 200 posmatranih slučajeva (inspekcijski izveštaji , veštačenja i sl)**
- **Sudski epilozi po određenim događajima pranja novca .**

# PRELIMINARNE DEFINICIJE

- Definicija pranja novca koju je međunarodni odbor za borbu protiv pranja novca FATF obelodanio kao preliminarnu definiciju. Prema tome, pranje novca se često javlja u tri koraka:
  - **prvi, gotovina je uvedena u finansijski sistem,** nekim sredstvima ("plasmanom");
  - **drugi** podrazumeva **obavljanje složenih finansijskih transakcija** kako bi se kamuflirali nelegalni izvor i odlivi ("slojevi"), ili uslojavanje
  - **treći korak** podrazumijeva **sticanje bogatstva-KONCETRACIJA**

# TREBA NEŠTO ZNATI

- **Osnovne pretpostavke**

- Kada je u izvoru sredstva sadržan predmet pranja novca onda njena detekcija može da se posmatra u praćenju te pojave po fazama i koracima kako taj novac menja svoju manifestacionu formu.

- ili

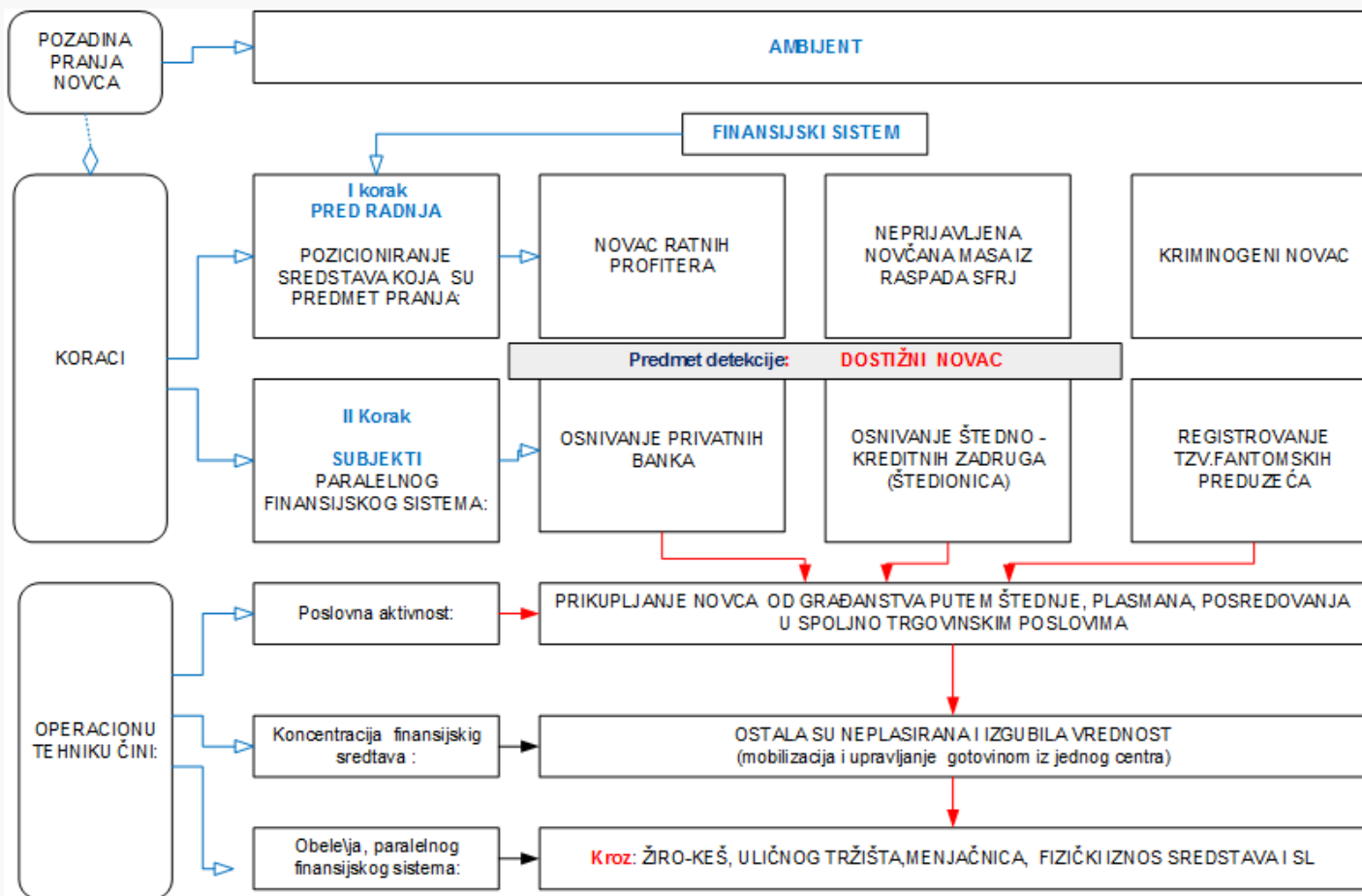
- Ako se utvdi dostižna novčana masa **onda je utvrđena polazna osnova novčane mase koja ubačena i predmet je pranja novca.**

- U dostižnom novcu se nalazi legalni i ilegalni novac. Ako se ne mogu razdvojiti legalni novac od ilegalnog novca onda se može locirati visina novčane mase iz kojeg je proces pranja novca nastao

- Sve promene znaju da budu ne evidentirane, pa se dostižno poreklo nova posebno detektuje

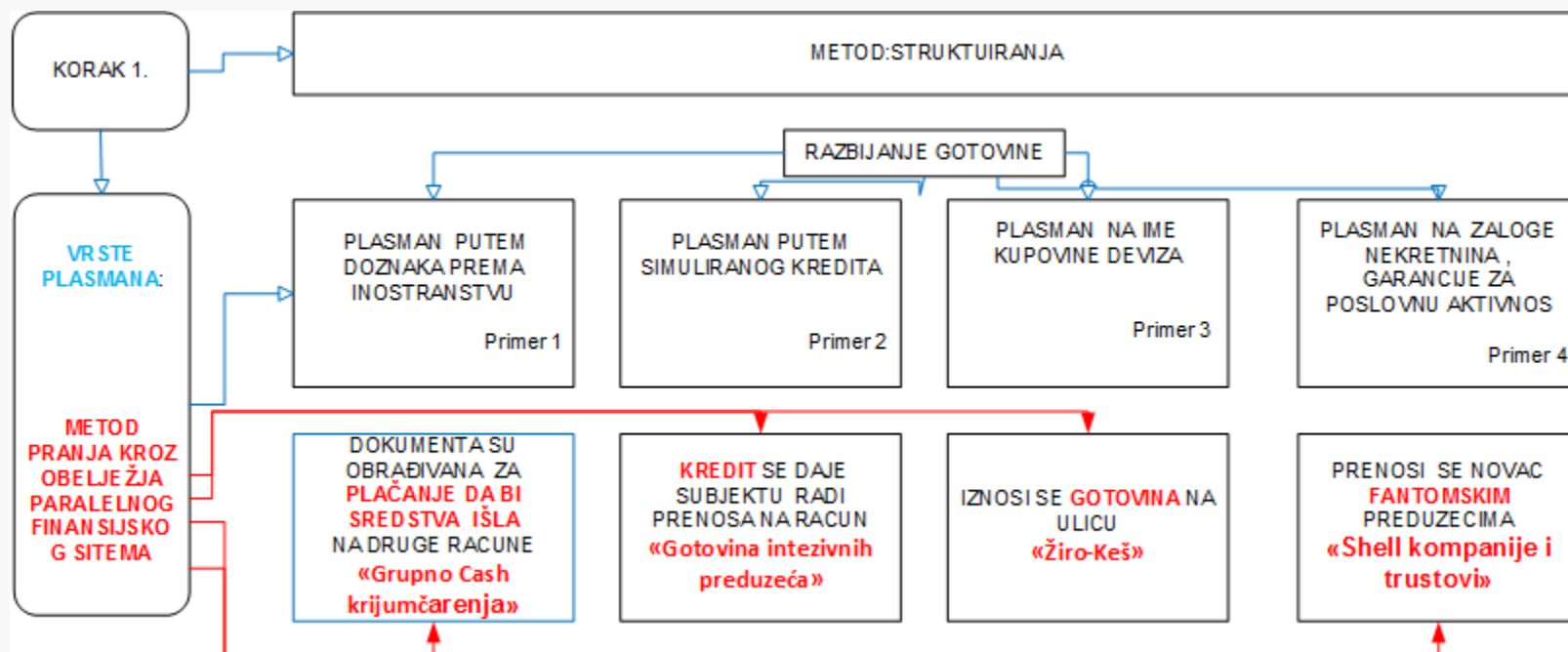
# Integralna šema inicijalne aktivnosti pranja novca u Srbiji

## Pregled 1 .



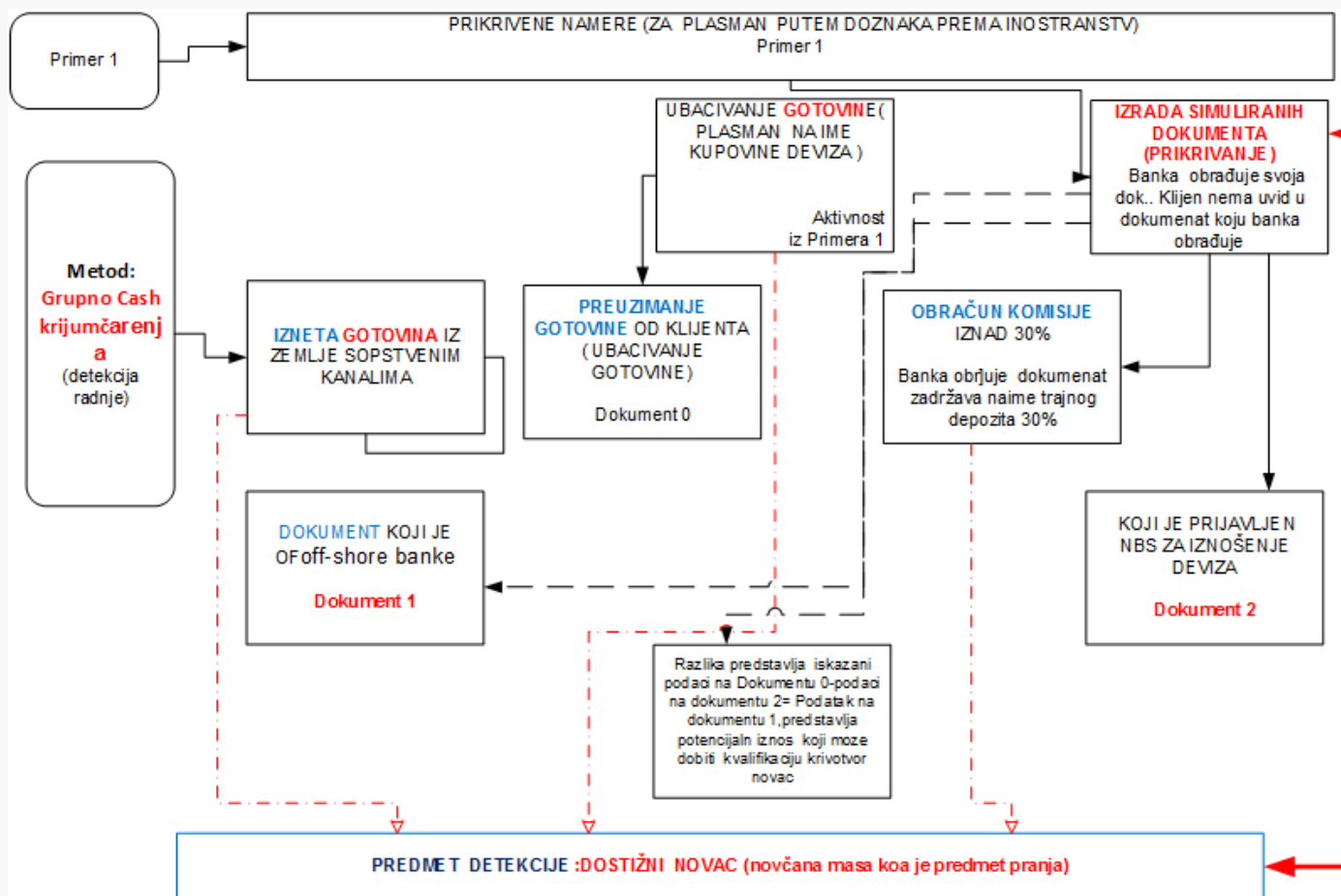
# Prikaz primene struktuiranja gotovine

## Pregled 2

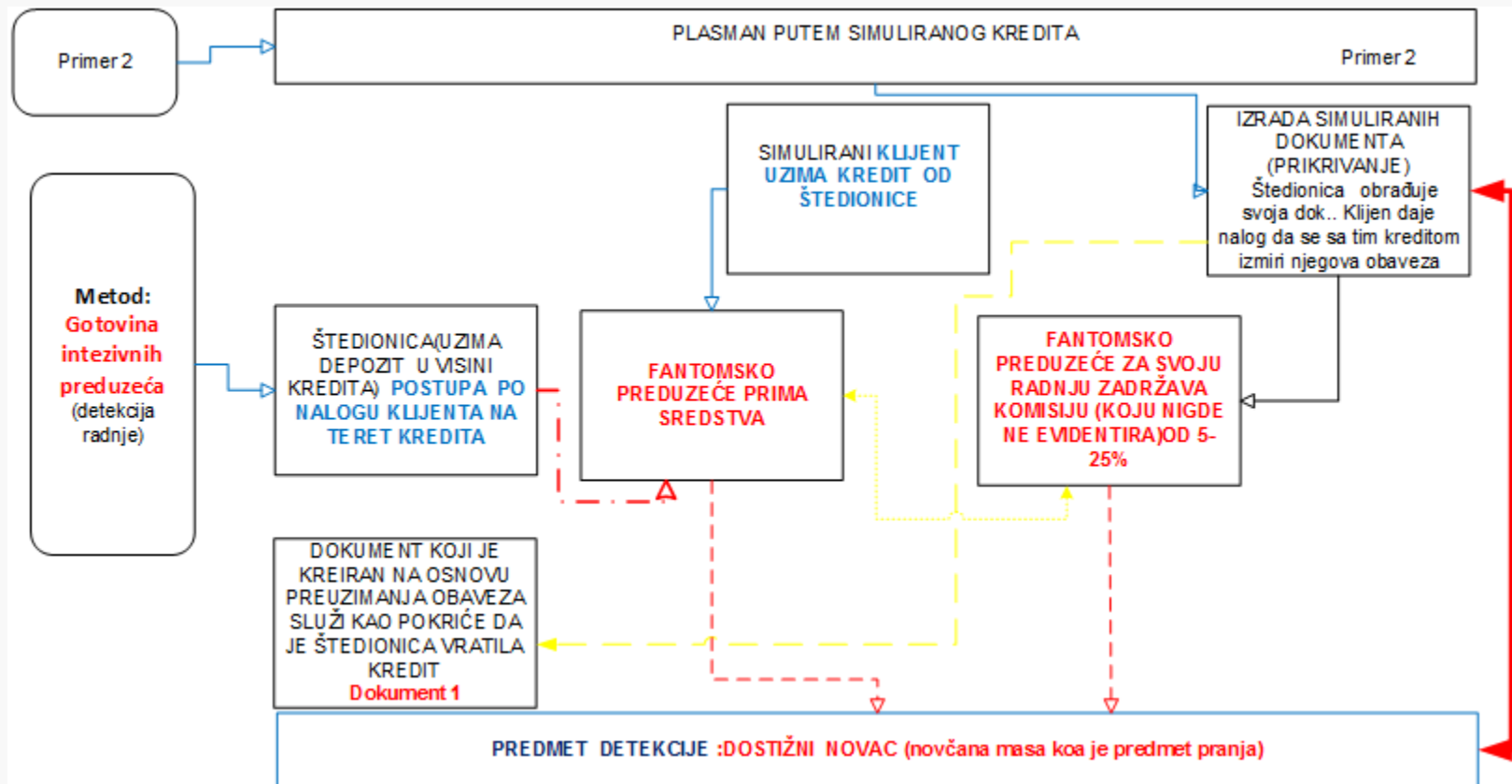




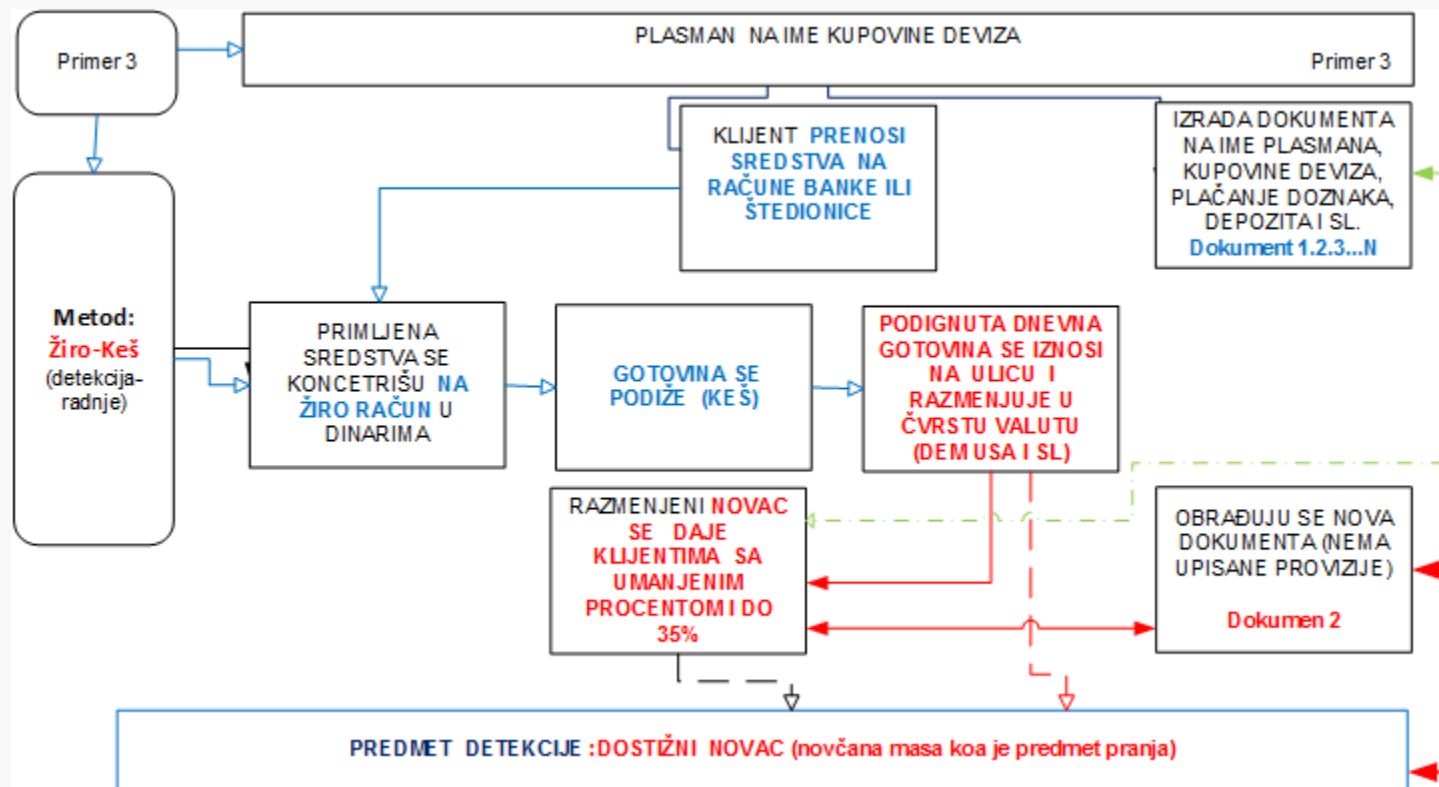
# Prikrivene namere u primeru 1.



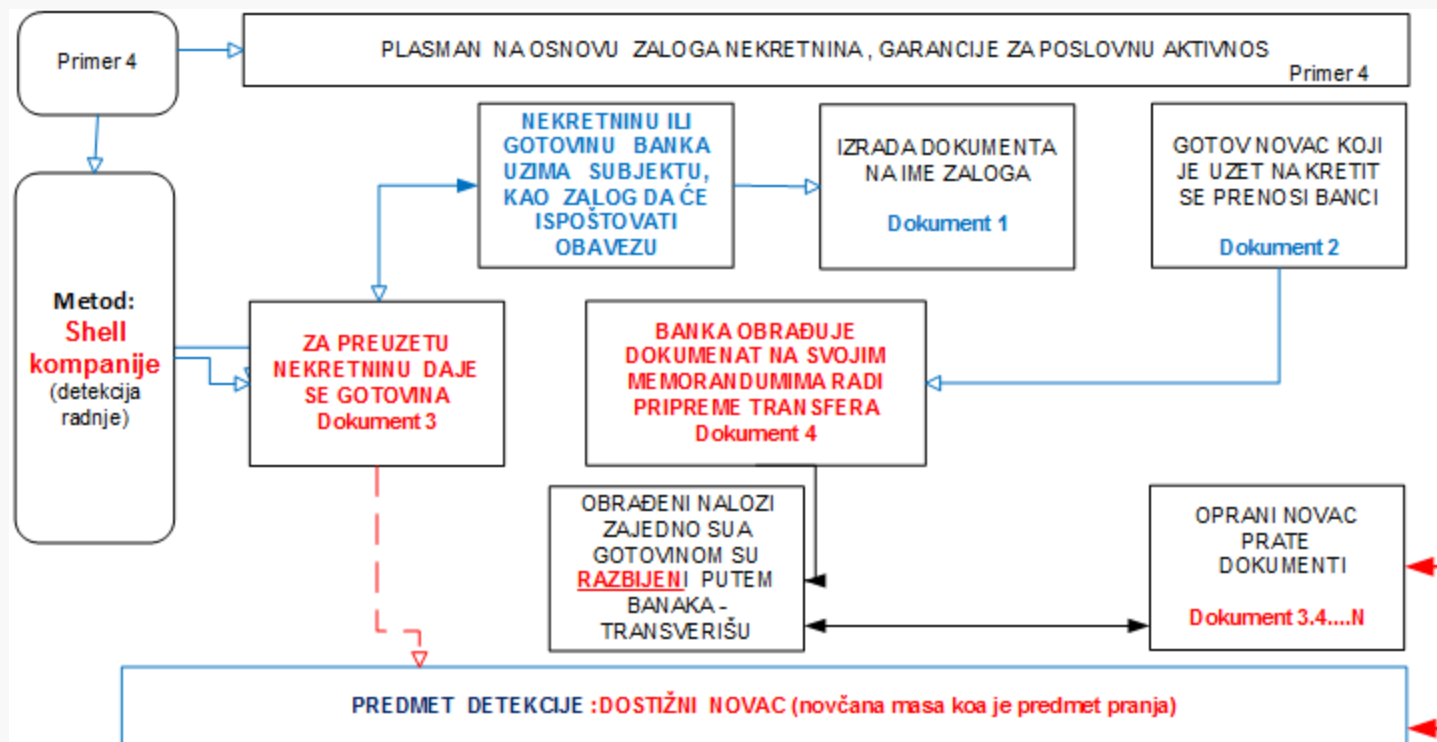
# Primer simuliranih kredita



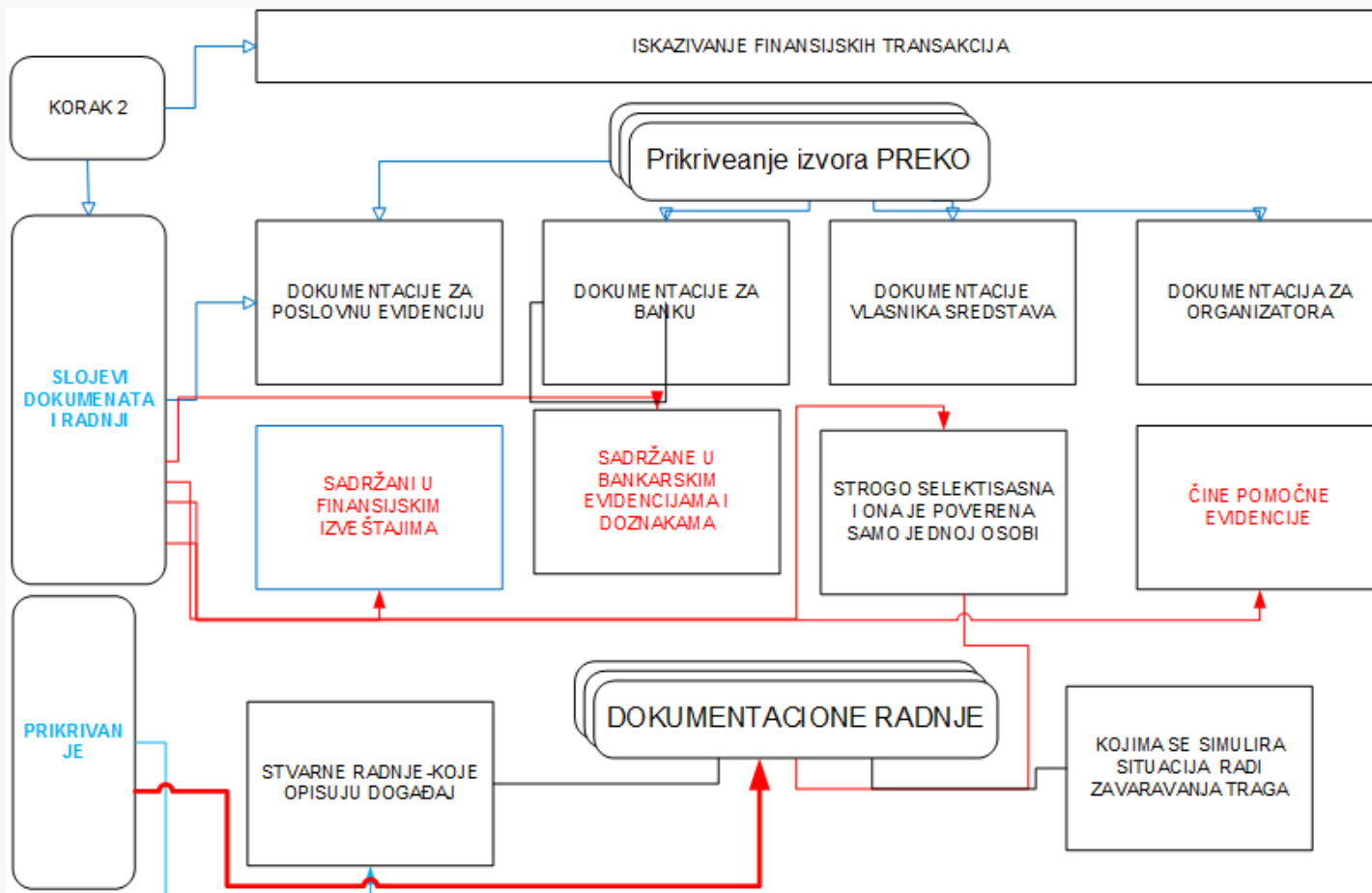
# Plasman na ime kupovine deviza



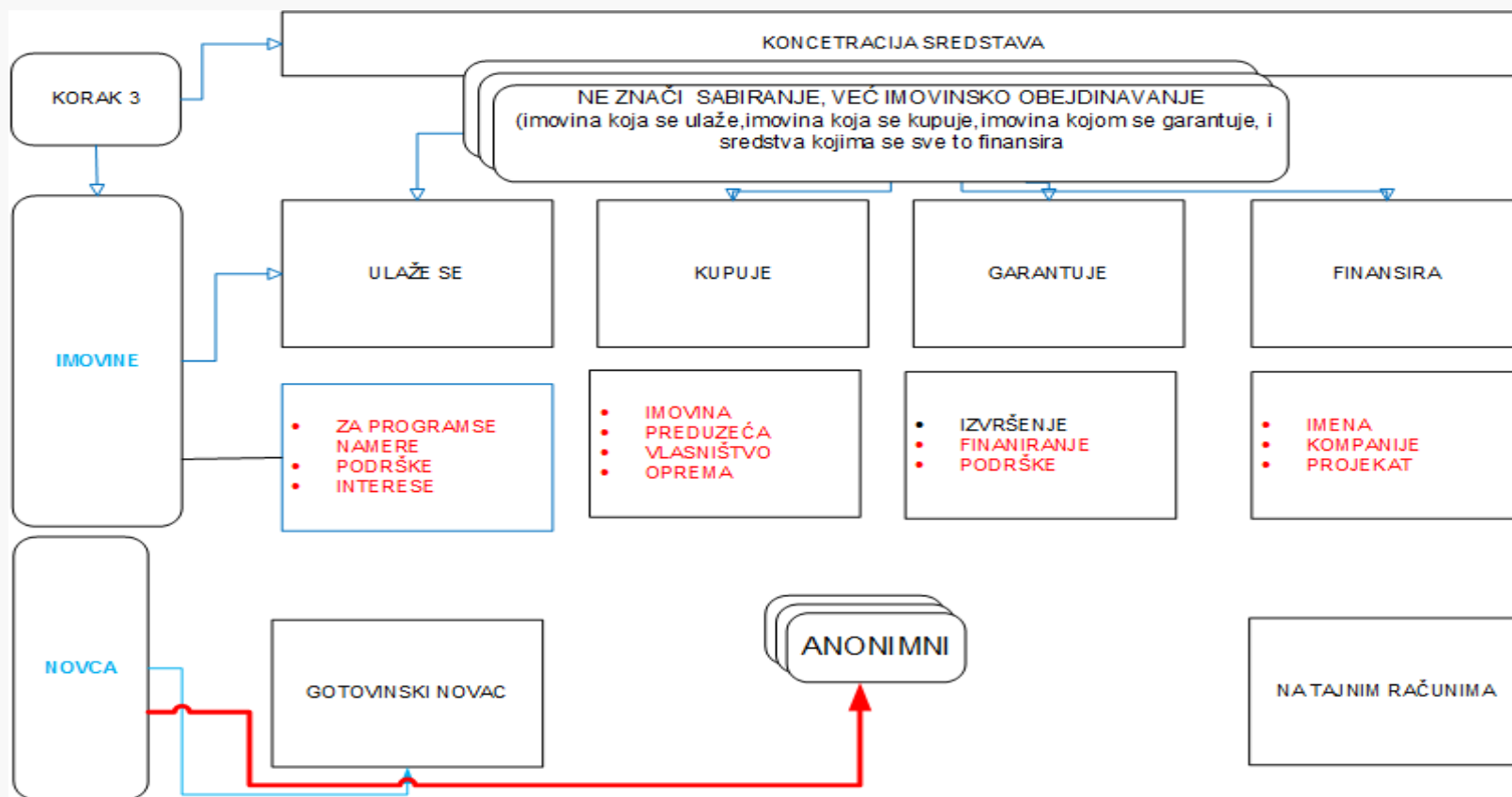
# Plasman na ime zaloga nekretnine – garancija za poslovne aktivnosti



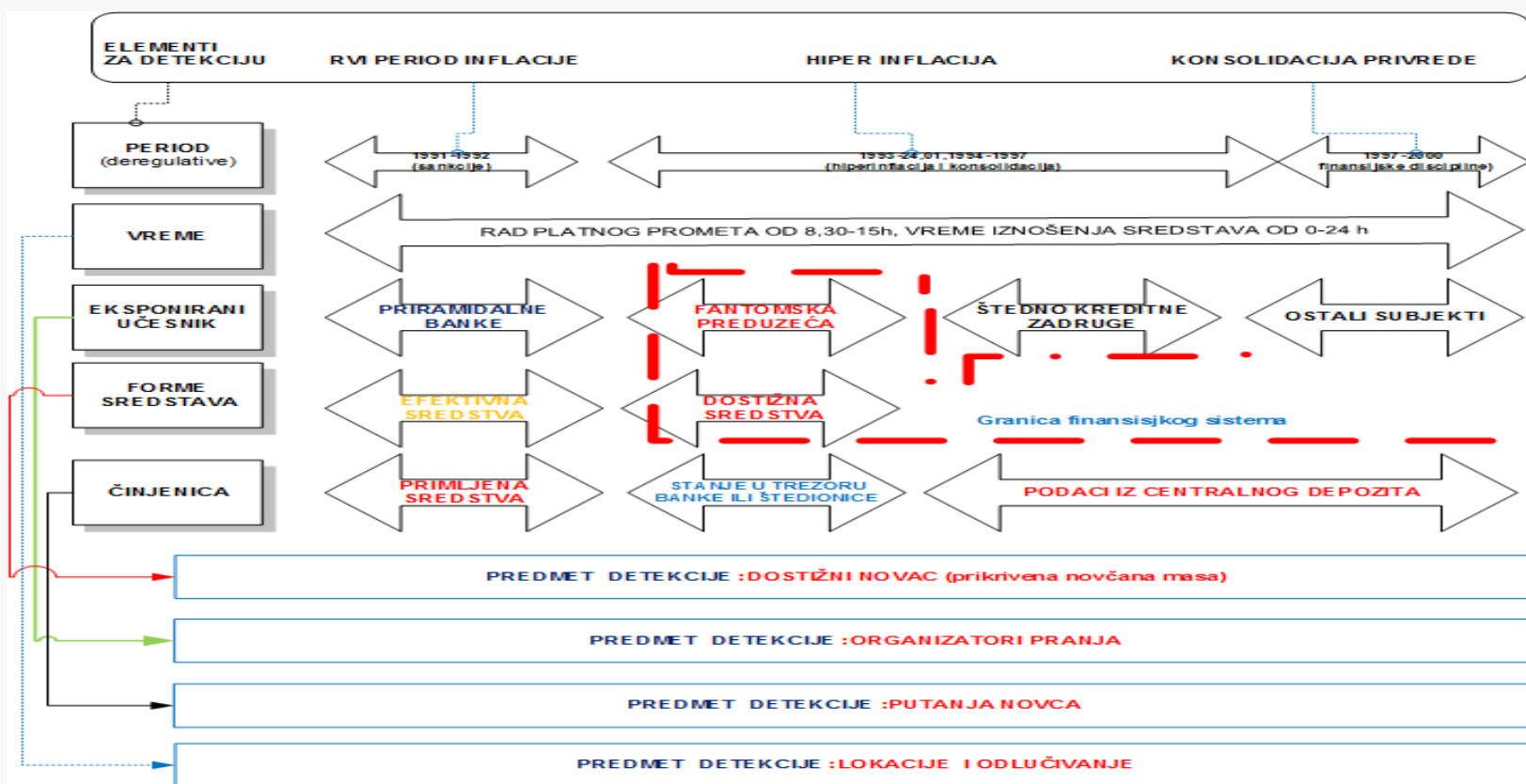
# PRIKRIVANJE PODATAKA



# Sticanje bogastva - koncentracija



# Poznati parametri za detekciju pranja novca



# Odakle potiče dostižni novac, gde je on sadržan

- IZ
  - ✓ Budžetska sredstva
  - ✓ Kredita
  - ✓ Pozajmica
  - ✓ Cesije
  - ✓ Gotovine
  - ✓ Štednje građana
  - ✓ Doznaka iz inostranstva
  - ✓ Kriminogenog novac i sl



# Rezime

- **Uzroci i posledice pranja novca su ostali nedovoljno istraženi u Srbiji.**
  - Glavni razlog tom stanju je što se nije sistemski pristupilo svim predradnjama koje su predhodili samom činu pranja i to u inicijalnom izvoru pranja novca preko "dostižnog novca".
  - Zato što se gospodari pranja novca nisu se posmatrali u sintezi sa dostižnim novcem i koruptivnim vezama
  - Koruptivne veze su uvek ostale neotkrivene, odnosno u manjoj formi.
- Svaki od ovi pristupa su ostavili trag da se pranje novca nije zaustavilo veće menjalo svoje forme tako što je prikriveno sprovodilo kroz primenu kreativnog računovodstva